

Naturrestauring

Bærumskonferansen

11 oktober 2022

Av

Terje Bøhler og Bo Wingård

Bærum Elveforum

www.baerumelv.no

... og følg oss gjerne på våre FB-sider «Bærum Elveforum»

Elvevenner og elvegrupper

Bærum Elveforum har rundt 400 «elvevenner» (ikke-betalende medlemmer). I tillegg har vi mange elvegrupper som er sterkt knyttet til Bærum Elveforum. Disse driver frivillig arbeide av ulike karakterer.

- Lysakervassdragets Venner
- Øverlandsvassdragets Venner
- Engervannets Venner
- Mølladammen Restaureringsprosjekt
- Skallumdammens Venner
- Jarmyras Venner



FNs tiår for naturrestaurering 2021-2030

- Restaurere forringede og ødelagte økosystemer
- Bekjempe klimakrisen
- Styrke matvaresikkerhet
- Styrke vannforsyning
- Styrke biodiversitet

FNs bærekraftsmål 15:

*Beskytte, gjenopprette og fremme
bærekraftig bruk av økosystemer ...*



FNs tiår for naturrestaurering 2021-2030

Hvorfor restaurere natur?

- Naturinngrep og ødeleggelse av habitater er den største trusselen mot naturmangfoldet, men likevel fortsetter nedbygging og tap av natur over hele verden, også i Norge. Naturrestaurering er helt nødvendig for å bremse, stoppe og aller helst snu den negative trenden med tap av natur.

FNs tiår for naturrestaurering 2021-2030

I Bærum?

- Bærum må også øke innsatsen for å restaurere skadede økosystemer og forhindre ødeleggelse av natur.
- Bærum har nær 80 % av Norges naturmangfold. Har vi forvaltet naturarven fornuftig? Er det greit å fjerne habitater for sommerfugler og storsalamander for å få arealer for hus og veier? Er det greit å bygge ned verdifull landbruksjord eller viktig kantvegetasjon for å skaffe plass til infrastruktur, næringsbygg og boliger?



FNs tiår for naturrestaurering 2021-2030

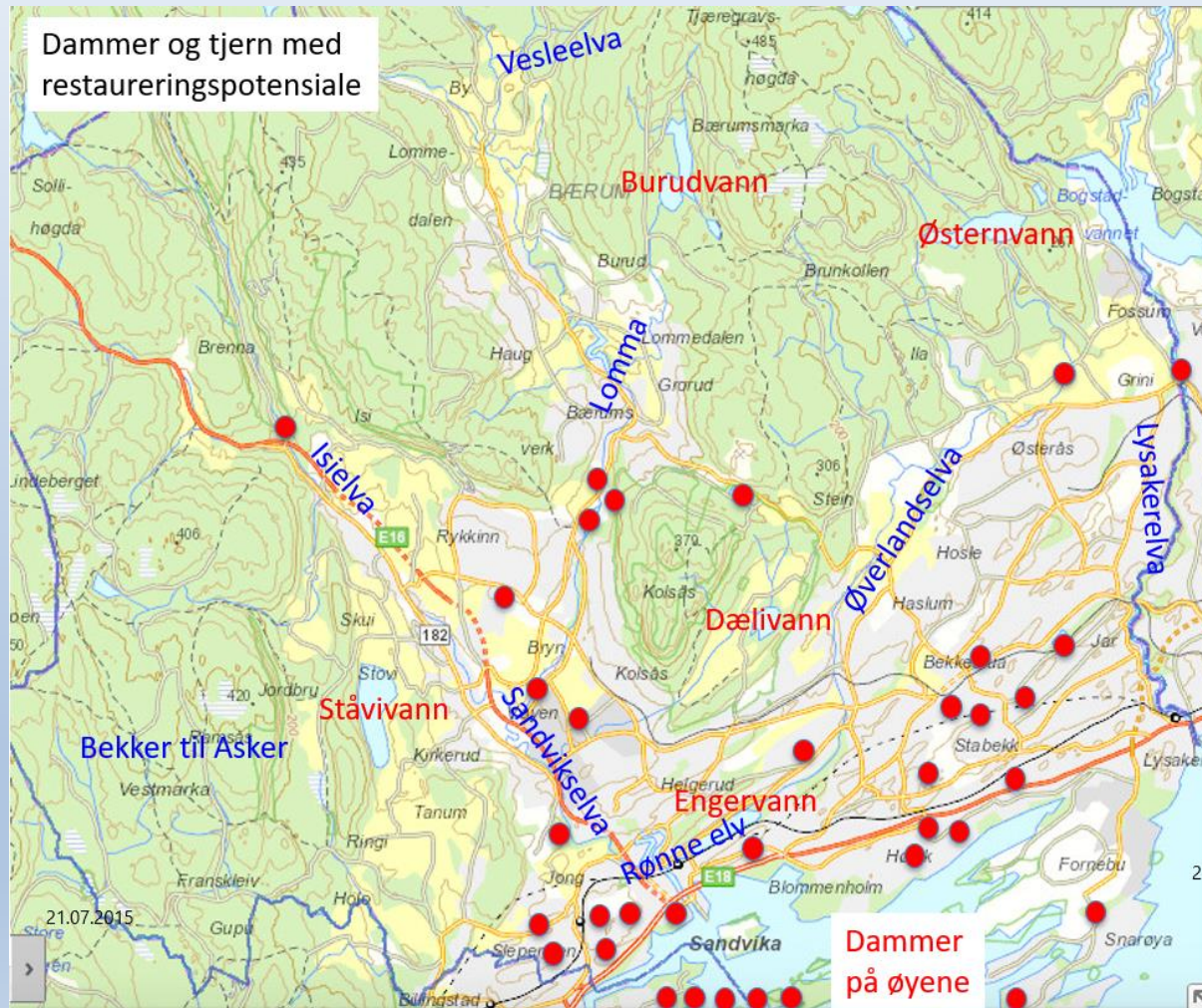
- Bærum Elveforum vil jobbe for å gjenåpne og restaurere bekker, dammer og tjern

Restaurering av vassdrag

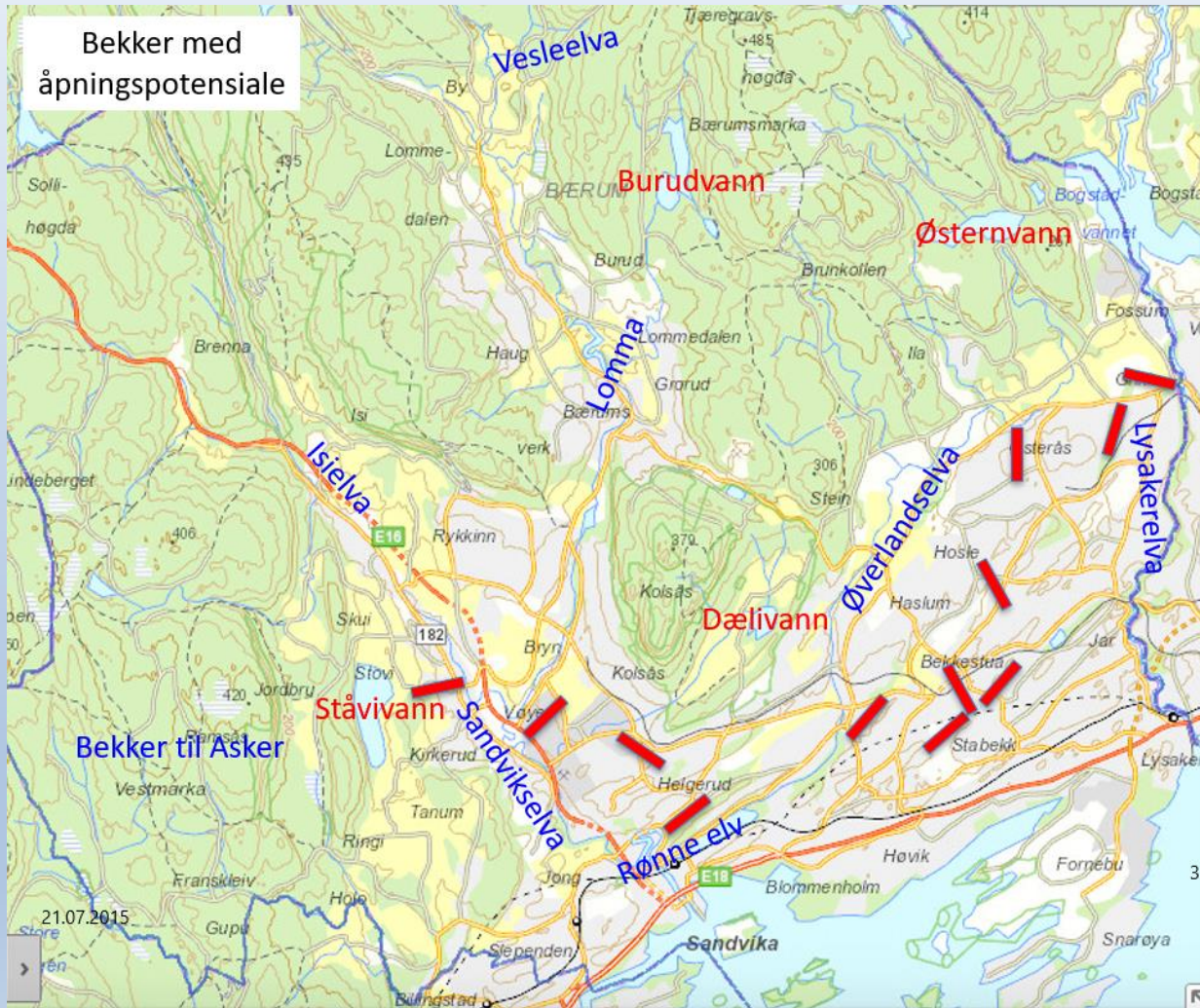
- Etablere kantvegetasjon
- Få gytebekker tilbake
- Restaurere kulper og gyteområder
- Fjerne vandringshindre (kulverter, terskler, ...)
- Plante trær (overheng, mat, skygge)
- . . .

Forbedre elvemiljøets økologiske tilstand.

Dammer og tjern med restaureringspotensiale



Bekker med åpningspotensiale



Bærum Elveforums miljørapporter godt underlag for restaurering



Miljøprosjekt Isielva

Miljøregistrering



Miljøprosjekt Lomma

Miljøregistrering



Miljøprosjekt Sandvikselva

Miljøregistrering



Miljøprosjekt Øverlandselva

Miljøregistrering



Bekkeåpning – Solbergbekken 2017



Bekkeåpning – Solbergbekken 2017



Velkommen til åpning av Solbergbekken

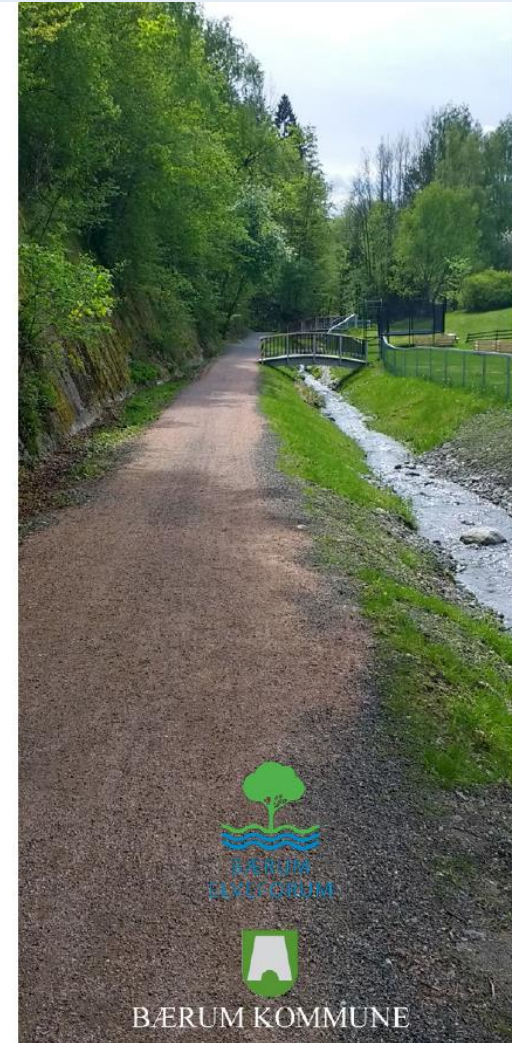
13. juni kl 18

Start fra Skytterdalen
med vandring til Løkeberg skole

Program

Kl. 18.00 - Velkommen
ved Jan Willy Mundal, kommunalsjef Tekniske
tjenester
Kl. 18.10 – Presentasjon av prosjektet
ved Frode Berteig, Vann og avløp
Kl. 18.25 – Vandring langs bekken oppover mot
kulverten ved Solbergveien, der spørsmål besvares
av Bærum elveforum og Bærum kommune ved
Natur og idrett og Vann og avløp

Kl. 19.00 – Åpning av Solbergbekken med turvei
ved ordfører Lisbeth Hammer Krog
Kl. 19.10 – Innlegg Bærum Elveforum
ved Bo Wingård
Kl. 19.15 – Innlegg Naturvernforbundet i Bærum
ved Bjørg Petra Brekke
Kl. 19.20 – Innlegg Bærum turlag om viktigheten
av turveier gjennom boligområder
ved Einar Skage Andersen
Kl. 20.00 – Foredrag på Løkeberg skole: «Ny hoved-
plan for vannforsyning, avløp og vannmiljø»
ved Knut Bjarne Sætre, tjenesteleder vann og
avløp.



Bekkeåpning – Solbergbekken 2017



Bekkeåpning – Solbergbekken 2017



Bekkeåpning – Dælibekken 2022



Bekkeåpning – Dælibekken 2022



Bekkeåpning – Dælibekken 2022



Restaurering av Tjernsmyrtjern ? (Lysakertjern) 2022-2023?



Restaurering av Tjernsmyr tjern ? I dag ...



Restaurering av Tjernsmyrtjern ? Gjenskape idyllen fra 1980-tallet



Restaurering av Tjernsmyrtjern ?

1971 – godt med vann i tjernet



Restaurering av Tjernsmyrtjern ?

1980 - godt med vann i tjernet



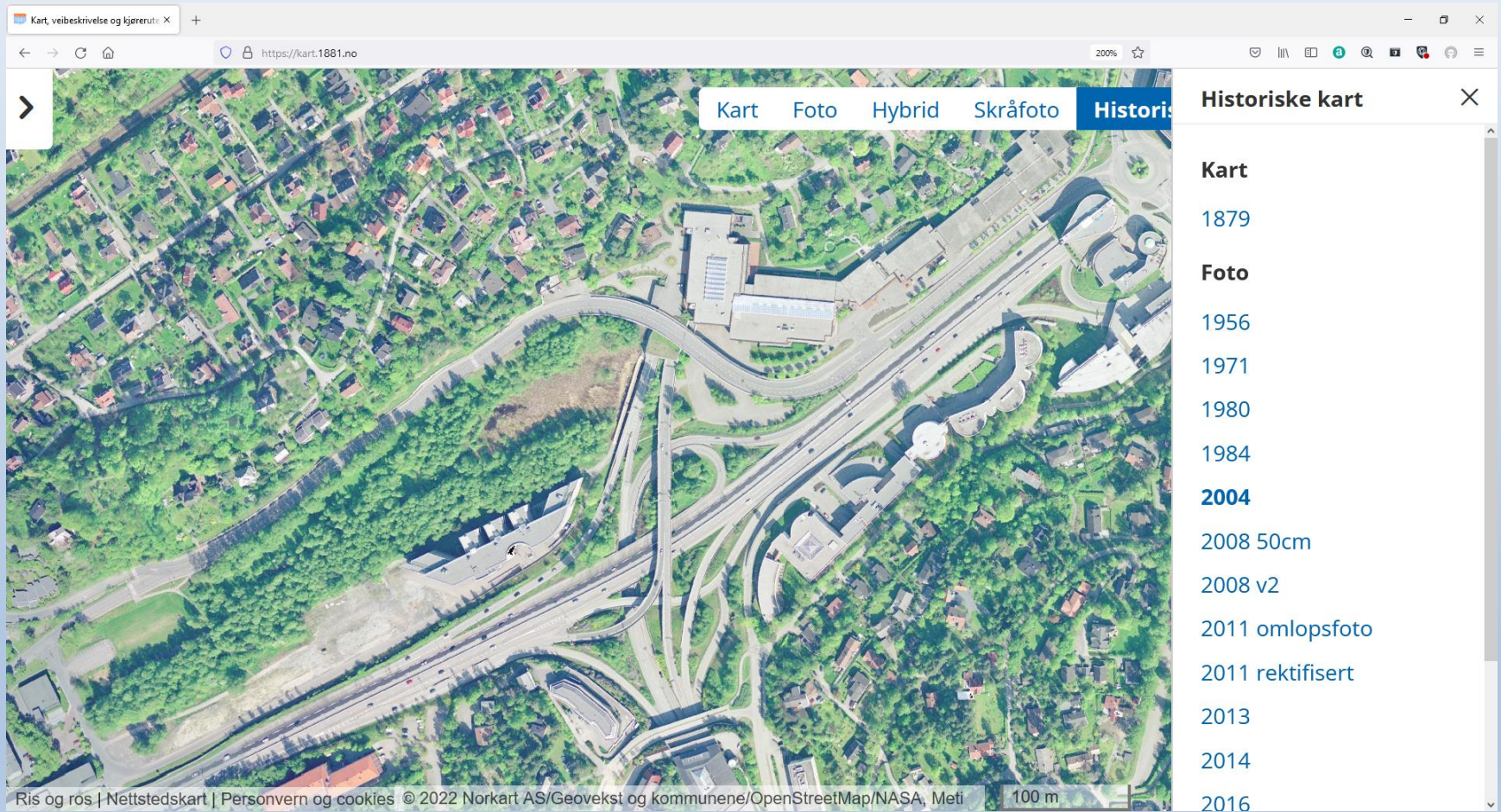
Restaurering av Tjernsmyrtjern ?

1984 – godt med vann i tjernet



Restaurering av Tjernsmyrtertjern?

2004 – hva har skjedd?



Restaurering av Tjernsmyrtjern utfordringer urbane områder

- Tillatelse fra kommunen (er tiltaket meldepliktig)
- Ok etter PBL
- Ikke OK i hht reguleringsplan/-bestemmelser (må ha disp)
- Naturfaglig bistand påkrevd (føringer på hugst og utforming)
- Statsforvalter må godkjenne etter vannressursloven (kantsoner etc)
- NVE må godkjenne om OK (kvikkleire etc)
- NVE anbefaler at geoteknisk fagkyndig vurderer
- Prosjektet underlegges harde krav om PKK3/UKK3 (pris 500.000?) ...
- Nærhet til Prof. Kohts vei problematisk (usikker grunn)

Skjebne: Høyst usikkert ...

Kulturhistorie vs. naturrestaurering

Bjørnum sag ble bygget i 1855, nedlagt i 1964.
Her: Bjørnum Sag demning



Restaurering av elvenær natur

Tilstrekkelig brede kantsoner svært viktig !

**Tilstrekkelig brede soner med naturlig vegetasjon
må etableres (der slike ikke finnes).**

De elvenære arealene må tilgjengeliggjøres for publikum i vår svært arealpressede kommune. Etablere smale stier («en i bredden») der stier ikke finnes, for å få sammenhengende turveier/turstier langs vassdragene.

Med avrenningsproblematikk (Oslofjorden), arealutbygging, tap av naturmangfold, mer styrtregn, må de elvenære arealene ha tilstrekkelig brede vegetasjonssoner:

- **Nærturområder** (kortreist, miljøvennlig, folkehelse)
- **Biologiske oaser** (naturmangfold, viltkorridorer, robuste økosystemer)
- **Absorpsjon av næringsstoffer (N/P) og hindring av jordpartikkelavrenning**
- **Reduserer flomskader** (når harde flater unngås nær elver og bekker)
- **Dette gir stor gevinst for** naturmiljø, nærfriluftsliv (Vassdragsleder), folkehelse og privat-/samfunnsøkonomi (reduserer flomskader)

Nærturområder

Kortreist, miljøvennlig, folkehelse



Biologiske oaser (ivaretagelse av naturmangfold, robuste økosystemer)



Absorpsjon av næringsstoffer (N/P) og hindring av jordpartikkelavrenning



Restaurering av elvenær natur

Fremtidsrettet forvaltning



- Internasjonale forpliktelser (Vannforskriften, EU's vanndirektiv)
- Vannressursloven
- Naturmangfoldloven
- Kommuneplaner
- Kommunedelplan for naturmangfold (Bærum: Naturmangfoldstrategi)

Restaurering av elvenær natur

Fremtidsrettet forvaltning



Etablering av tilstrekkelig brede kantsoner med naturlig vegetasjon:

- Forhindre/ redusere forurensing til elvene, og da også Oslofjorden
- Gir lokalbefolkningen bedre bomiljøer, attraktive landskap/tettsteder
- Gir Bærums befolkning flere «kortreiste turmuligheter»
- Sikre viktig biomangfold langs elvene og vilt- og spredningskorridorer
- Tilbakeføres som viktige natur- og rekreasjonsområder for Bærums befolkning. Områder til glede!
- Flomdemping (vegetasjon virker som svamp og reduserer flomtopper)

